

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story	statement-מימרא ⚡ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
מקרא-key:	

ברכות-כיצד מברכין		Talmud Navigator												
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מל	מד.
הביאו לפניו מליח תחלה ופת עמו - מברך על המליח ופותר את הפת, שהפת תפלה לו.													■	מד.
זה הכלל: כל שהוא עיקר ועמו תפלה - מברך על העיקר ופותר את התפלה.													■	מד.
ומי איכא מידי דהוי מליח עיקר ופת תפלה?													⚡	מד.
באוכלי פירות גנוסר שנו.	רב אחא בריה דרב עזירא אמר רב אשי:												⚡	מד.
כי הוה אולינן בתריה דרבי יוחנן למיכל פירות גנוסר, כי הוינן בי מאה - מנקטין ליה לכל חד חד עשרה עשרה, וכי הוינן בי עשרה - מנקטין ליה כל חד חד מאה מאה, וכל מאה מינייהו הוה מחזיק להו צנא בר תלתא סאוי ואכיל להו ומשתבע דלא טעים זיונא.	רבה בר בר חנה:												○	מד.
זיונא סלקא דעתך?													⚡	מד.
אלא אימא: מזונא.													○	מד.
רבי אבהו אכיל עד דהוה שריק ליה דודבא מאפותיה	[רבי אבהו]												○	מד.
ורב אמי ורב אסי הוו אכלי עד דנתור מזייהו.	[רב אמי ורב אסי]												○	מד.
רבי שמעון בן לקיש הוה אכיל עד דמריד, ואמר להו רבי יוחנן לדבי נשיאה, והוה משדר ליה רבי יהודה נשיאה באלושי אבתריה ומייתי ליה לביתה.	[רבי שמעון בן לקיש]												○	מד.
עיר אחת היתה לו לינאי המלך בהר המלך, שהיו מוציאים ממנה ששים רבוא ספלי טרית לקוצצי תאנים מערב שבת לערב שבת.	כי אתא רב דימי, אמר:												○ ○	מד.
אילן אחד היה לו לינאי המלך בהר המלך, שהיו מורידים ממנו ארבעים סאה גזולות משלוש ברכות בחדש.	כי אתא רבין, אמר:												○	מד.
עיר אחת היתה בארץ ישראל וגופנית שמה, שהיו בה שמנים זוגות אחים כהנים נשואים לשמנים זוגות אחיות כהנות. ובדקו רבנן מסורא ועד נהרדעא, ולא אשכחו בר מבנתיה דרב חסדא דהוו נסיבין לרמי בר חמא ולמר עוקבא בר חמא, ואף על גב דאינהו הוו כהנתא - אינהו לא הוו כהני.	כי אתא רבי יצחק, אמר:												○	מד.
כל סעודה שאין בה מלח אינה סעודה.	רב:												■	מד.
כל סעודה שאין בה שריף אינה סעודה.	רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:												■	מד.
אכל ענבים ותאנים ורמונים - מברך אחריהם שלש ברכות, דברי רבן גמליאל	[רבן גמליאל]												◆	מד.
ברכה אחת	הכמים:												◆	מד.
אפילו אכל שלק והוא מזונו - מברך עליו שלש ברכות.	רבי עקיבא:												■	מד.
השותה מים לצמאו - מברך שהכל נהיה בדברו	[ת"ק]												◆	מד.
בורא נפשות רבות וחסרונן.	רבי טרפון:												◆	מד.
מאי טעמא דרבן גמליאל? - דכתיב (דברים ה'): ארץ חטה ושעורה וגו', וכתיב: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם וגו', וכתיב: (דברים ה') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך.													■	מד.
ורבנן?													⚡	מד.
ארץ הפסיק הענין.	[רבנן]												!	מד.
ורבן גמליאל נמי, ארץ הפסיק הענין													⚡	מד.
ההוא מבעי ליה למעוטי הכוסס את החטה.	[רבן גמליאל]												!	מד.
כל שהוא מחמשת המינין - בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות, ולבסוף ברכה אחת מעין שלש.	רבי יעקב בר אידי אמר רבי חנינא:												■	מד.
כל שהוא משבעת המינין - בתחלה מברך בורא פרי העץ ולבסוף ברכה אחת מעין שלש.	רבה בר מרי אמר רבי יהושע בן לוי:												■	מד.

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story :מקרא-key	statement-מימרא ♣ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof
---	--

Talmud Navigator

ברכות-כיצד מברכין		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
מאי ניהו ברכה אחת מעין שלש?	אביי לרב דימי:									▲	
אפירי דעץ - על העץ ועל פרי העץ ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שהנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה, רחם ה' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל מקדשך ועל מזבחך ותבנה ירושלים עיר קדשך במהרה בימינו והעלנו לתוכה ושמחנו בה כי אתה טוב ומטיב לכל. דחמשת המינין - על המחיה ועל הכלכלה ועל תנובת השדה כו' וחזרו על הארץ ועל המחיה.	אמר ליה: [רב דימי]									!	◇
מיהתם במאי חתים?										▲	
רב חתים בראש חדש ברוך מקדש ישראל וראשי חדשים.	כי אתא רב דימי אמר:									▲	
הכא מאי?										▲	
על הארץ ועל פירותיה	רב חסדא:									!	◇
על הארץ ועל הפירות.	רבי יוחנן:									!	◇
ולא פליגי, הא - לן, והא - להו.	רב עמרם:									!	◇
אינהו אכלי ואנן מברכין?	מתקיף לה רב נחמן בר יצחק:									?	
אלא איפוך:										!	◇
על הארץ ועל הפירות	רב חסדא:									!	
על הארץ ועל פירותיה.	רבי יוחנן:									!	
על הביעא ועל מיני קופרא בתחלה מברך שהכל ולבסוף בורא נפשות רבות וכו'. אבל ירקא - לא	רב יצחק בר אבדימי משום רבינו:									◆	◇
אפילו ירקא, אבל מיא - לא	רבי יצחק:									◆	◇
אפילו מיא.	רב פפא:									◆	◇
מר זוטרא עביד כרב יצחק בר אבדימי	[מר זוטרא]									■	◇
ורב שימי בר אשי עביד כרבי יצחק	[רב שימי בר אשי]									■	◇
וסימנך: חד כתר' ותרי כחד.										■	
אנא זמנא דכי מדכרנא עבידנא ככולהו.	רב אשי:									■	◇
כל שטעון ברכה לאחריו טעון ברכה לפניו, ויש שטעון ברכה לפניו ואין טעון ברכה לאחריו.	תנן:									■	?
בשלמא לרב יצחק בר אבדימי - לאפוקי ירקא, לרבי יצחק - לאפוקי מיא, אלא לרב פפא לאפוקי מאי?										?	◇
לאפוקי מצות.										!	◇
ולבני מערבא דבתר דמסלקי תפיליהו מברכי אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמור חקיו לאפוקי מאי?										?	◇
לאפוקי ריחני.										!	◇
כל שהוא כביצה - ביצה טובה ממנו.	רבי ינאי אמר רבי:									■	◇
טבא ביעתא מגולגלתא משיתא קייסי סולתא.	כי אתא רבין אמר:									■	◇
טבא ביעתא מגולגלתא משיתא, מטויתא מארבע, מבושלתא - כל שהוא כביצה ביצה טובה הימנו, לבר מבשרא.	כי אתא רב דימי אמר:									■	◇

♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story מ:מקרא-key:	■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof
---	--

Talmud Navigator

ברכות-כיצד מברכין		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ																
מימרא	מאן דאמר																	
אפילו אכל שלק כל.	רבי עקיבא:																	<
ומי איכא מידי דהוה שלק מזוני?																		
בקלח של כרוב שנו.	רב אשי:																	>
טחול - יפה לשינים וקשה לבני מעים, כרישין - קשין לשינים ויפין לבני מעים.	תנו רבנן:																	>
כל ירק חי מוריק, וכל קטן מקטין, וכל נפש משיב את הנפש, וכל קרוב לנפש משיב את הנפש.																		>
כרוב למזון ותרדין לרפואה, אוי לו לבית שהלפת עוברת בתוכו.																		>
טחול - יפה לשינים וקשה לבני מעים.	אמר רב:																	<
מאי תקנתיה?																		
נלעסיה ונשדייה.																		>
כרישין - קשין לשינים ויפין לבני מעים.																		<
מאי תקנתיה?																		
לשלקינהו ונבלעינהו.																		>
כל ירק חי מוריק.																		<
בסעודה ראשונה של אחר הקוה.	רבי יצחק:																	>
כל האוכל ירק קודם - ארבע שעות - אסור לספר הימנו. מאי טעמא? משום ריחא.	ואמר רבי יצחק:																	>
אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות.	ואמר רבי יצחק:																	>
אמימר ומר זוטרא ורב אשי הוו יתבי, אייתו קמיהו ירק חי קודם ארבע שעות, אמימר ורב אשי אכול ומר זוטרא לא אכל.	[אמימר ומר זוטרא ורב אשי]																	>
מאי דעתין - דאמר רבי יצחק: כל האוכל ירק קודם ארבע שעות אסור לספר הימנו, משום ריחא - והא אנן דקא אכלינן וקא משתעית בהדן	אמרו ליה: [אמימר ורב אשי]																	>
אנא כאיך דרבי יצחק סבירא לי	אמר להו: [מר זוטרא]																	>
אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות.	דאמר רבי יצחק:																	>
כל קטן מקטין.																		<
אפילו גדיא בר זווא.	רב חסדא:																	>
ולא אמרן אלא דלית ביה רבעא, אבל אית ביה רבעא - לית לן בה.																		>
כל נפש משיב נפש.																		<
אפילו גילדני דבי גילי.	רב פפא:																	>
כל הקרוב לנפש משיב את הנפש																		<
עונקא.	רב אחא בר יעקב:																	>
אמר ליה רבא לשמעיה: כי מייתית לי אומצא דבישרא, טרח ואייתי לי מהיכא דמקרב לבי ברוך.	[רבא]																	>
כרוב למזון ותרדין לרפואה.																		<

Talmud Navigator

♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מירא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof												א			
מקרא-key:												א			
ברכות-כיצד מברכין												א			
מימרא												א			
מאן דאמר		כ	ט	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	טז
כרוב, למזון אין ולרפואה לא?														⚡	מד:
ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה, ואלו הן: כרוב, ותרדיון, ומי סיסין דבש, וקיבה, והרת, ויותרת הכבד	והא תניא:													⚡	מד:
כרוב אף למזון.	אלא אימא:													■	מד:
אוי לו לבית שהלפת עוברת בתוכו.														■	מד:
איני?														⚡	מד:
והא אמר ליה רבא לשמעיה: כי חזית לפתא בשוקא - לא תימא לי: במאי כרכת ריפתא	[רבא]													⚡	מד:
מבלי בשר	אביי:													!	מד:
מבלי יין.	רבא:													!	מד:
מבלי בשר	איתמר, רב:													■	מד:
מבלי עצים	שמואל:													■	מד:
מבלי יין.	רבי יוחנן:													■	מד:
סודני, אגן תברין לה בבשרא וחמרא, אתון דלא נפיש לכו חמרא - במאי תבריתו לה?	רבא לרב פפא:													⚡	מד:
בציבי.	אמר ליה: [רב פפא]													!	מד:
כי הא דביתהו דרב פפא בתר דמבשלא לה - תברא לה בתמנן אופי פריייתא.														!	מד:
דג קטן מליח פעמים שהוא ממית - בשבעה, בשבעה עשר, ובעשרים ושבעה	תנו רבנן:													■	מד:
בעשרים ושלושה.	ואמרי לה:													■	מד:
ולא אמרן אלא במטוי ולא מטוי, אבל מטוי שפיר - לית לן בה														■	מד:
ודלא מטוי שפיר לא אמרן אלא דלא שתה בתריה שכרא, אבל שתה בתריה שכרא לית לן בה.														■	מד:
והשותה מים לצמאו וכל.														■	מד:
לאפוקי מאי?														^	מד:
לאפוקי למאן דהנקתיה אומצא.	רב אידי בר אבין:													!	מד:
בורא נפשות רבות וחסרוגן.	רבי טרפון:													■	מד:
הלכתא מאי?	רבא בר רב חנן לאביי, ואמרי לה לרב יוסף:													^	מה:
פוק חזי מאי עמא דבר.	אמר ליה: [אביי/רב יוסף]													!	מה:
הדרן עלך כיצד מברכין														⚡	

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story	statement-מימרא ^ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
מקרא-key:	

ברכות-שלשה שאכלו		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן.												■
אכל דמאי, ומעשר ראשון שנטלה תרומתו, מעשר שני והקדש שנפדו, והשמש שאכל כוית, והכותי - מזמנין עליו.												■
אכל טבל, ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שלא נפדו, והשמש שאכל פחות מכוית, והנכרי - אין מזמנין עליו.												■
נשים ועבדים וקטנים אין מזמנין עליהן.												■
עד כמה מזמנין? עד כוית	[ת"ק											■
עד כביצה.	רבי יהודה:											■
מנא הני מילי?												^
דאמר קרא (תהלים ל"ד) גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדו.	רב אסי:											◇
מהכא: (דברים ל"ב) כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו.	רבי אבהו:											◇
מנין לעונה אמן שלא יגביה קולו יותר מן המכרך - שנאמר: גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדו.	רב חנן בר אבא:											◇
מנין שאין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא - שנאמר: (שמות יט) משה ידבר והאלהים יענו בקול שאין תלמוד לומר בקול, ומה תלמוד לומר בקול - בקולו של משה.	רבי שמעון בן פזי:											◇
אין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא, ואם אי אפשר למתרגם להגביה קולו כנגד הקורא - ימעך הקורא קולו ויקרא.	תניא נמי הכי:											■
שנים שאכלו כאחת פליגי רב ורבי יוחנן	אתמר:											◇
אם רצו לזמן מזמנין	הד: רב/רבי יוחנן]											◇
אם רצו לזמן - אין מזמנין.	והד: רב/רבי יוחנן]											◇
שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן	תנן:											◇
שלשה - אין, שנים - לא												◇
התם חובה, הכא רשות.												◇
שלשה שאכלו כאחת - חייבין לזמן ואין רשין ליחלק	תא שמע:											◇
שלשה אין, שנים לא												◇
שאני התם, דקבעו להו בחובה מעיקרא.												◇
השמש שהיה משמש על השנים - הרי זה אוכל עמהם אף על פי שלא נתנו לו רשות, היה משמש על השלשה - הרי זה אינו אוכל עמהם אלא אם כן נתנו לו רשות	תא שמע:											◇
שאני התם, דניחא להו דמקבע להו בחובה												◇
נשים מזמנות לעצמן, ועבדים מזמנים לעצמן, נשים ועבדים וקטנים אם רצו לזמן - אין מזמנין	תא שמע:											◇
והא מאה נשי כתרי גברי דמיין, וקתני: נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנין לעצמן												◇
שאני התם, דאיכא דעות.												◇
נשים ועבדים אם רצו לזמן אין מזמנין	אי הכי אימא סיפא:											◇
אמאי לא? והא איכא דעות												◇
שאני התם - משום פריצותא.												◇

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story :מקרא-key	statement-מימרא ♣ קושיא-challenge ♣ שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
--	---

Talmud Navigator

ברכות-שלשה שאכלו	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מה:
תסתיים דרב דאמר אם רצו לזמן אין מזמנין														מה:
שלשה שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק - קוראין לו ומזמנין עליו		דאמר רב דימי בר יוסף אמר רב:												מה:
טעמא - דקוראין לו, הא לא קוראין לו - לא														מה:
שאני התם, דאקבעו להו בחובת מעיקרא.														מה:
אלא, תסתיים דרבי יוחנן הוא דאמר אם רצו לזמן - אין מזמנין.														מה:
שנים שאכלו כאחת - אחד מהן יוצא בברכת חבריו.		דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:												מה:
והוינן בה מאי קא משמע לך?														מה:
שמע ולא ענה - יצא		תנינא:												מה:
לומר שאין ברכת הזימון ביניהם		ואמר רבי זירא:												מה:
תסתיים.														מה:
אם רצו לזמן - מזמנין		רבא בר רב הונא לרב הונא: והא רבנן דאתו ממערבא אמרי:												מה:
מאי לאו דשמיע להו מרבי יוחנן?														מה:
לא, דשמיע להו מרב מקמי דנחית לבבל.														מה:
שלשה שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק - קוראין לו ומזמנין עליו.		גופא, אמר רב דימי בר יוסף אמר רב:												מה:
והוא דקרו ליה ועני.		אביי:												מה:
ולא אמרן אלא בשלשה, אבל בעשרה - עד דנייתי.		מר זוטרא:												מה:
אדרבה, איפכא מסתברא תשעה - נראין כעשרה, שנים אין נראין כשלשה		מתקיף לה רב אשי:												מה:
והלכתא כמר זוטרא - מאי טעמא - כיון דבעי לאדכורי שם שמים, בציר מעשרה לאו אורח ארעא.														מה:
שנים שאכלו כאחת - מצוה ליחלק.		אביי, נקיטינן:												מה:
שנים שאכלו כאחת - מצוה ליחלק		תניא נמי הכי:												מה:
במה דברים אמורים - כששניהם סופרים, אבל אחד סופר ואחד בור - סופר מברך, ובור יוצא.														מה:
שלשה שאכלו כאחת - אחד מפסיק לשנים ואין שנים מפסיקין לאחד.		רבא, הא מילתא אמריתא אנא, ואיתמרה משמיה דרבי זירא כוותי:												מה:
ולא?														מה:
והא רב פפא אפסיק ליה לאבא מר בריה, איהו וחך		[רב פפא]												מה:
שאני רב פפא דלפנים משורת הדין הוא דעבד.														מה:
יהודה בר מרימר ומר בר רב אשי ורב אחא מדפתי כרכי ריפתא בהדי הדדי, לא הוה בהו חד דהוה מופלג מחבריה לברוכי להו אמרו הא דתנן: שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן - הני מילי היכא דאיכא אדם גדול, אבל היכא דכי הדדי ניגוהו - חלוק ברכות עדיף. בריך איניש איניש לנפשיה, אתו לקמיה דמרימר		[יהודה בר מרימר ומר בר רב אשי ורב אחא מדפתי]												מה:
ידי ברכה - יצאתם, ידי זימון - לא יצאתם. וכי תימרו ניהדר ונזמן - אין זימון למפרע.		אמר להו: [מרימר]												מה:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story	statement-מימרא ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
מקרא-key:	

ברכות-שלושה שאכלו		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
בא ומצאן כשהן מברכים, מהו אומר אחריהם?											⊠	⊠
ברוך ומבורך	רב זביד:										!	⊠
עונה אמן.	רב פפא:										!	⊠
ולא פליגי: הא דאשכחינהו דקא אמרי נברך, והא דאשכחינהו דקא אמרי ברוך											■	⊠
אשכחינהו דקא אמרי נברך - אומר ברוך ומבורך											■	
אשכחינהו דקא אמרי ברוך - עונה אמן.											■	
העונה אמן אחר כל ברכתיו הרי זה משובח	תני חדא:										⊠	⊠
הרי זה מגונה	ותניא אידך:										⊠	⊠
לא קשיא: הא - בבונה ירושלים, הא - בשאר ברכות.											!	⊠
אביי עני ליה בקלא כי היכי דלשמענו פועלים וליקומו, דהטוב והמטיב לאו דאורייתא.	[אביי]										○	⊠
רב אשי עני ליה בלחישא, כי היכי דלא נולולו רבנן בהטוב והמטיב.	[רב אשי]										○	⊠
רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו, קביל עליה: אי מתפח קטינא חריך שקי - עבידנא יומא טבא לרבנן.	[רבי אבהו]										○	⊠
אתפח, עבד סעודתא לכולהו רבנן.	[רבי אבהו]										○	
כי מטא למשרי, אמר ליה לרבי זירא: לישרי לן מך	[רבי אבהו]										○	⊠
לא סבר לה מר להא דרבי יוחנן	אמר ליה: [רבי זירא]										⊠	
בעל הבית בוצע?	דאמר: [רבי יוחנן]										⊠	⊠
שרא להו.	[רבי אבהו]										○	
כי מטא לברוכי, אמר ליה: נברוך לן מך	[רבי אבהו]										○	⊠
אמר ליה: לא סבר לה מר להא דרב הונא דמן בבל	אמר ליה: [רבי זירא]										⊠	
בוצע מברך?	דאמר: [רב הונא]										⊠	⊠
ואיהו כמאן סבירא ליה?											⊠	
בעל הבית בוצע ואורח מברך, בעל הבית בוצע - כדי שיבצע בעין יפה, ואורח מברך - כדי שיברך לבעל הבית. מאי מברך - יהי רצון שלא יבוש בעל הבית בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא	כי הא דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי:										!	⊠
ויצלת מאד בכל נכסיו, ויהיו נכסיו ונכסיו מוצלחים וקרובים לעיר, ואל ישלוט שטן לא במעשי ידיו ולא במעשי דיניו, ואל יודקק לא לפניו ולא לפנינו שום דבר הרהור חטא ועבירה ועון מעתה ועד עולם.	ורבי מוסיף בה דברים:										!	⊠
עד היכן ברכת הזמן? רב נחמן אמר עד נברך	[רב נחמן]										⊠	⊠
עד הזן.	רב ששת:										⊠	⊠
נימא כתנאי											⊠	⊠
ברכת המזון שתים ושלוש:	דתני חדא:										⊠	⊠
שלוש וארבע.	ותניא אידך:										⊠	⊠
סבריה, דכולי עלמא הטוב והמטיב לאו דאורייתא היא מאי לאו בהא קמיפלגי:											⊠	

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מרא- statement ^ קושיא- challenge ? שאלה- question ! תירוץ- answer ■ ראייה- proof	מקרא- key:
--	--------------------------------

ברכות-שלושה שאכלו		Talmud Navigator										
מרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מאן דאמר שתיים ושלש - קסבר עד הזון											◊	מו.
ומאן דאמר שלש וארבע - קסבר עד נברך											◊	מו.
לא, רב נחמן מתרץ לטעמיה ורב ששת מתרץ לטעמיה.											!	מו.
דכולי עלמא עד נברך	רב נחמן מתרץ לטעמיה:										!	מו.
מאן דאמר: שלש וארבע - שפיר											!	מו.
ומאן דאמר שתיים ושלש - אמר לך: הכא בברכת פועלים עסקינן											!	מו.
ברכה ראשונה כתקונה, שניה בברכת הארץ וכולל בונה ירושלים בברכת הארץ.	דאמר מר:										!	מו.
דכולי עלמא עד הזון	רב ששת מתרץ לטעמיה:										!	מו.
מאן דאמר שתיים ושלש - שפיר											!	מו.
ומאן דאמר שלש וארבע - קסבר: הטוב והמטיב דאורייתא היא.											!	מו.
תדע דהטוב והמטיב לאו דאורייתא - שהרי פועלים עוקרים אותה.	רב יוסף:										!	מו.
תדע דהטוב והמטיב לאו דאורייתא - שהרי פותח בה בברוך ואין חותם בה בברוך.	רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב:										!	מו.
כל הברכות כולן פותח בהן בברוך וחותם בהן בברוך חוץ מברכת הפירות, וברכת המצות, וברכה הסמוכה לחברתה, וברכה אחרונה שבקריאת שמע - יש מהן שפותח בהן בברוך ואין חותם בברוך, ויש מהן שחותם בהן בברוך ואין פותח בברוך.	כדתניא:										!	מו.
והטוב והמטיב פותח בברוך ואין חותם בברוך, מכלל דברכה בפני עצמה היא.											!	מו.
תדע דהטוב והמטיב לאו דאורייתא - שהרי עוקרין אותה בבית האבל.	ואמר רב נחמן בר יצחק:										!	מו.
מה הם אומרים בבית האבל? ברוך הטוב והמטיב	כדתניא: [חכמים]										!	מו.
ברוך דיין האמת.	רבי עקיבא:										!	מו.
הטוב והמטיב אין, דין אמת לא?											!	מו.
אלא אימא: אף הטוב והמטיב.											!	מו.
מר זוטרא אילקע לבי רב אשי איתרע ביה מלתא, פתח וברך: הטוב והמטיב, אל אמת דיין אמת, שופט בצדק לוקח במשפט, ושליט בעולמו לעשות בו כרצונו כי כל דרכיו משפט, שהכל שלו ואנחנו עמו ועבדיו, ובכל אנחנו חייבים להודות לו ולברכו, גודר פרצות בישראל הוא יגדור את הפרצה הזאת בישראל לחיים.	[מר זוטרא]										!	מו.
להיכן הוא חוזר? רב זביד משמיה דאבי אמר חוזר לראש	[רב זביד משמיה דאבי]										!	מו.
למקום שפסק.	רבנן:										!	מו.
והלכתא: למקום שפסק.											!	מו.
אמר ליה ריש גלותא לרב ששת: אף על גב דרבנן קשישי אתון, פרסאי בצרכי סעודה בקיאי מיניכו, בזמן שהן שתי מנות - גדול מסב בראש ושני לו למעלה הימנו, ובזמן שהם שלש - גדול מסב באמצע, שני לו למעלה הימנו, שלישי לו למטה הימנו.	[ריש גלותא]										!	מו.
אמר ליה: וכי בעי אשתעווי בהדיה, מתריץ תרוצי ויתיב ומשתעי בהדיה.	[רב ששת]										!	מו.
אמר ליה: שאני פרסאי דמחוי ליה במחוג.	[ריש גלותא]										!	מו.
מים ראשונים מהיכן מתחילין?	[רב ששת]										!	מו.

disputants-חולקים ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story :מקרא-key	statement-מימרא ⚡ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
---	---

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מז		
מימרא															
אמר ליה: מן הגדול	[ריש גלותא]											!	○	מז	
ישב גדול וישמור ידיו עד שנוטלין כולן?	[רב ששת]											⚡	○	מז	
אמר ליה: לאלתר מייתו תכא קמיה.	[ריש גלותא]											!	○	מז	
מים אחרונים מהיכן מתחילין?	[רב ששת]												^ ○ ◊	מז	
אמר ליה: מן הקטן.	[ריש גלותא]												!	○	מז
וגדול יתיב וידיו מזוהמות עד שנוטלין כולן?	[רב ששת]												⚡	○ ◊	מז
אמר ליה: לא מסלקי תכא מקמיה עד דנמטי מיא לגביה.	[ריש גלותא]												!	○	מז
אנא מתניתא ידענא	רב ששת:													■ ◊	מז
כיצד סדר הסבה: בזמן שהן שתי מטות - גדול מסב בראש ושני לו למטה הימנו, בזמן שהן שלש מטות - גדול מסב בראש, שני לו למעלה הימנו, שלישי לו למטה הימנו.	דתניא:													■ ■ ◊	מז
מים הראשונים מתחילין מן הגדול, מים אחרונים, בזמן שהם חמשה - מתחילין מן הגדול, ובזמן שהם מאה - מתחילין מן הקטן עד שמגיעים אצל חמשי, וחזורין ומתחילין מן הגדול ולמקום שמים אחרונים חזורין - לשם ברכה חוזרת.														■ ■ ◊	מז
מסייע ליה לרב														■	מז
כל הנוטל ידיו באחרונה תחלה - הוא מזומן לברכה.	דאמר רבי חייא בר אשי אמר רב:													■ ■ ◊	מז
רב ורבי חייא הוו יתבי בסעודתא קמיה דרבי.	[רב ורבי חייא]												○	◊	מז
אמר ליה רבי לרב: קום משי ידך	[רבי]												○	◊	מז
חזייה דקא מרתת	[רבי חייא]												○		מז
אמר ליה: בר פחתי עיין בברכת מזונא קאמר לך.	[רבי חייא]												○	◊	מז
אין מכבדין - לא בדרכים, ולא בגשרים ולא בידיים מזוהמות.	תנו רבנן:													■ ◊	מז
רבין ואביי הוו קא אזלי באורחא, קדמיה חמריה דרבין לדאביי, ולא אמר ליה ניוזיל מר.	[רבין ואביי]													○ ◊	מז
אמר: מדסליק האי מרבנן ממערבא גס ליה דעתיה.	[אביי]												○		מז
כי מטא לפתחא דבי כנישתא, אמר ליה: ניצל מר.	[רבין]												○	◊	מז
אמר ליה: ועד השתא לאו מר אנא?	[אביי]												⚡	○ ◊	מז
אין מכבדין אלא בפתח שיש בה מזוזה.	אמר ליה [רבין], הכי אמר רבי יוחנן:													■ ! ◊	מז
דאית בה מזוזה אין, דלית בה מזוזה - לא? אלא מעתה, בית הכנסת ובית המדרש דלית בהו מזוזה, הכי נמי דאין מכבדין?													⚡		מז
אלא אימא: בפתח הראוי למזוזה.														■ ◊	מז
אין המסובין רשאין לאכול כלום עד - שיטעום הבוצע.	רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב:													■ ◊	מז
לטעום איתמר.	יתיב רב ספרא וקאמר:													■ ◊	מז
למאי נפקא מינה														⚡	מז
שחייב אדם לומר בלשון רבו.														! ◊	מז

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story מקרא-key:</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
--	--

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו		מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר											
מז	שנים ממתנין זה לזה בקערה, שלשה אין ממתנין, הבוצע הוא פושט ידו תחלה, ואם בא לחלוק כבוד לרבו או למי שגדול הימנו - הרשות בידו.	תנו רבנן:											
מז	אין הבוצע רשאי לבצוע עד שיכלה אמן מפי העונים.	רבה בר בר חנה הוה עסיק ליה לבריה בי רב שמואל בר רב קטינא, קדים ויטיב וקמתני ליה לבריה:											
מז	מפי רוב העונים.	רב חסדא:											
מז	מאי שנא רובא - דאכתי לא כליא ברכה, מיעוטא נמי לא כליא ברכה	אמר לו רמי בר חמא:											
מז	שאני אומר, כל העונה אמן יותר מדאי אינו אלא טועה.	אמר ליה: [רב חסדא]											
מז	אין עונין לא אמן חטופה, ולא אמן קטופה, ולא אמן יתומה, ולא יזרוק ברכה מפיו.	תנו רבנן:											
מז	כל העונה אמן יתומה - יהיו בניו יתומים, חטופה - יתחטפו ימיו, קטופה - יתקטפו ימיו, וכל המאריך באמן - מאריךין לו ימיו ושנותיו.	בן עזאי:											
מז	רב ושמואל הוו יתבי בסעודתא, אתא רב שימי בר חייא הוה קמסרהב ואכיל.	[רב שימי בר חייא]											
מז	מה דעתך - לאיצטופי בהדן? אן אכילנא לן	אמר ליה רב:											
מז	אלו מייתו לי ארדיליא, וגזוליא לאבא - מי לא אכלינן?	אמר ליה שמואל:											
מז	תלמידי דרב הוו יתבי בסעודתא, על רב אחא.												
מז	אמרי: אתא גברא רבא דמברך לן.	[תלמידי דרב]											
מז	מי סבריתו דגדול מברך? עיקר שבסעודה מברך.	אמר להו: [רב אחא]											
מז	והלכתא: גדול מברך, אף על גב דאתא לבסוף.												
מז	אכל דמאי וכו'.												
מז	הא לא חזי ליה												
מז	כיון דאי בעי - מפקר להו לנכסיה והוי עני, וחזי ליה												
מז	מאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי.	דתנן:											
מז	אין מאכילין את העניים ואת האכסניא דמאי.	ואמר רב הונא: תנא, בית שמאי אומרים:											
מז	מעשר ראשון שנטלה תרומתו.												
מז	פשיטא												
מז	לא צריכא אלא שהקדימו בשבליים, והפריש ממנו תרומת מעשר ולא הפריש ממנו תרומה גדולה וכדברי אבהו												
מז	מעשר ראשון שהקדימו בשבליים - פטור מתרומה גדולה, שנאמר: (במדבר י"ח) והרמתם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר - מעשר מן המעשר אמרתי לך, ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר.	דאמר רבי אבהו אמר ריש לקיש:											
מז	אי הכי, אפילו הקדימו בכרי נמי	רב פפא לאביי:											
מז	עליך אמר קרא (במדבר יח) מכל מעשרתיכם תרמו.	אמר ליה: [אביי]											
מז	ומה ראיך?	[רב פפא]											
מז	האי אידגן והאי לא אידגן.	[אביי]											

<p> disputants-חולקים ♦ central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה ◊ insertion of an earlier segment-מובאה של פיסקה קודמת < story-מעשה O </p> <p>מקרא-key:</p>	<p> statement-מימרא ■ challenge-קושיא ֿ question-שאלה ^ answer-תירוץ ! proof-ראיה ■ </p>
---	---

ברכות-שלושה שאכלו		Talmud Navigator													
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	כ	מז:	
מעשר שני והקדש שנפדו.													■	<	מז:
פשיטא													ֿ		מז:
הכא במאי עסקינן - כגון שנתן את הקרן ולא נתן את החומש, והא קא משמע לן: דאין חומש מעכב.													!	◊	מז:
השמש שאכל כזית													■	<	מז:
פשיטא													ֿ		מז:
מהו דתימא שמש לא קבע - קא משמע לן.													!	◊	מז:
והכותי מזמנין עליו.													■	<	מז:
אמאי? לא יהא אלא עם הארץ													ֿ		מז:
אין מזמנין על עם הארץ	ותניא:												ֿ	■	מז:
בכתי חבר.	אביי:												!	◊	מז:
אפילו תימא בכותי עם הארץ, והכא בעם הארץ דרבנן דפליגי עליה דרבי מאיר עסקינן	רבא:												!	◊	מז:
איזהו עם הארץ? כל שאינו אוכל חוליו בטהרה, דברי רבי מאיר	דתניא: [רבי מאיר]												!	◊	מז:
כל שאינו מעשר פירותיו כראוי	הכמים:												!	◊	מז:
והני כותאי - עשורי מעשרי כדחזי, דבמאי דכותיב באורייתא מזהר זהירי													!		מז:
כל מצוה שהחזיקו בה כותים - הרבה מדקדקין בה יותר מישראל.	דאמר מר:												!	◊	מז:
איזהו עם הארץ? כל שאינו קורא קריאת שמע ערבית ושחרית, דברי רבי אליעזר	[רבי אליעזר]												■	◊	מז:
כל שאינו מניח תפילין	רבי יהושע:												■	◊	מז:
כל שאין לו ציצית בבגדו	בן עזאי:												■	◊	מז:
כל שאין מזוזה על פתחו	רבי נתן:												■	◊	מז:
כל שיש לו בנים ואינו מגדלם לתלמוד תורה	רבי נתן בר יוסף:												■	◊	מז:
אפילו קרא ושנה ולא שמש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ.	אחרים:												■	◊	מז:
הלכה כאחרים.	רב הונא:												■	◊	מז:
רמי בר חמא לא אומין עליה דרב מנשיא בר תחליפא דתני ספרא וספרי והלכתא.	[רמי בר חמא]												○		מז:
כי נח נפשיה דרמי בר חמא, אמר רבא: לא נח נפשיה דרמי בר חמא אלא דלא אומין ארב מנשיא בר תחליפא.	[רבא]												○	◊	מז:
אפילו קרא ושנה ולא שמש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ	והתניא, אחרים:												ֿ	■	מז:
שאני רב מנשיא בר תחליפא דמשמע להו לרבנן, ורמי בר חמא הוא דלא דק אבתריה.													!	◊	מז:
דשמע שמעתתא מפומייהו דרבנן וגריס להו - כצורבא ארבנן דמי.	לישנא אחריןא:												!	◊	מז:
אכל טבל ומעשר וכו'.													■	<	מז:
טבל - פשיטא													ֿ		מז:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story	statement-מימרא ^ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof
מקרא-key:	

ברכות-שלשה שאכלו		Talmud Navigator															
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ					
לא צריכא - בטבל טבול מדרבנן, היכי דמי - בעציץ שאינו נקוב.												!	◇	מז:			
מעשר ראשון כל.													■	<	מז:		
פשיטא													ז	מז:			
לא צריכא - כגון שהקידמו בכרי. מהו דתימא: כדאמר ליה רב פפא לאביי - קא משמע לן, כדשני ליה.													!	◇	מז:		
מעשר שני וכל.													■	<	מז:		
פשיטא													ז	מז:			
לא צריכא שנפדו ולא נפדו כהלכתן מעשר שני - כגון שפדאו על גבי אסימון, ורחמנא אמר: (דברים י"ד) וצרת הכסף בידך - כסף שיש עליו צורה, הקדש - שחללו על גבי קרקע ולא פדאו בכסף, ורחמנא אמר: (ויקרא כ"ו) ונתן הכסף וקם לו.													!	◇	מז:		
והשמש שאכל פחות מכזית.													■	<	מז:		
פשיטא													ז	מז:			
אידי דתנא רישא כזית, תנא סיפא פחות מכזית.													!	◇	מז:		
והנכרי אין מזמנין עליו.													■	<	מז:		
פשיטא													ז	מז:			
הכא במאי עסקינן - בגר שמל ולא טבל													!	◇	מז:		
לעולם אינו גר עד שימול ויטבול	דאמר רבי זירא אמר רבי יוחנן:												■	!	מז:		
וכמה דלא טבל נכרי הוא.													!	מז:			
נשים ועבדים וקטנים אין מזמנין עליהן.													■	<	מז:		
קטן המוטל בעריסה מזמנין עליו.	רבי יוסי:												■	◇	מז:		
נשים ועבדים וקטנים אין מזמנין עליהם	והא תנן:												■	ז	◇	מז:	
הוא דאמר כרבי יהושע בן לוי													!	מז:			
אף על פי שאמרו קטן המוטל בעריסה אין מזמנין עליו - אבל עושין אותו סעיף לעשרה.	דאמר רבי יהושע בן לוי:												■	!	◇	מז:	
תשעה ועבד מצטרפין.	ואמר רבי יהושע בן לוי:												■	◇	מז:		
מעשה ברבי אליעזר שנכנס לבית הכנסת ולא מצא עשרה, ושחרר עבדו והשלימו לעשרה	מיתיבי:												○	■	ז	◇	מז:
שחרר אין, לא שחרר לא													ז	מז:			
תרי אצטריכו, שחרר חד ונפיק בחד.													!	◇	מז:		
והיכי עבדי הכי?													ז	מז:			
כל המשחרר עבדו עובר בעשה, שנאמר: (ויקרא כה) לעלם בהם תעבדן	והאמר רב יהודה:												■	ז	מז:		
לדבר מצוה שאני.													!	מז:			
מצוה הבאה בעבירה היא													ז	מז:			

<p>♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p> <p>מקרא-key:</p>	<p>■ מימרא-statement ◊ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
---	--

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ										
מימרא	מאן דאמר											
מצוה דרבים שאני.											◊	מז:
לעולם ישכים אדם לבית הכנסת כדי שיוכה וימנה עם עשרה הראשונים, שאפילו מאה באים אחריו - קבל עליו שכר כולם.	ואמר רבי יהושע בן לוי:										◊	מז:
שכר כולם - סלקא דעתך?										◊		מז:
אלא אימא: נותנין לו שכר כנגד כולם.											◊	מז:
תשעה וארון מצטרפין.	רב הונא:										◊	מז:
וארון גברא הוא?	אמר ליה רב נחמן:										◊	מז:
תשעה נראין כעשרה מצטרפין.	אלא אמר רב הונא:										◊	מז:
כי מכנפי?	אמרי לה:										◊	מז:
כי מבדרי.	ואמרי לה:										◊	מז:
שנים ושבת מצטרפין.	רבי אמי:										◊	מז:
ושבת גברא הוא?	אמר ליה רב נחמן:										◊	מז:
שני תלמידי חכמים המחדדין זה את זה בהלכה מצטרפין.	אלא אמר רבי אמי:										◊	מז:
מחוי רב חסדא: כגון אנא ורב ששת.	[רב חסדא]										◊	מז:
מחוי רב ששת: כגון אנא ורב חסדא.	[רב ששת]										◊	מז:
קטן פורח מזמנין עליו.	רבי יוחנן:										◊	מז:
קטן שהביא שתי שערות מזמנין עליו, ושלא הביא שתי שערות - אין מזמנין עליו, ואין מדקדקין בקטן.	תניא גמי הכי:										◊	מז:
הא גופא קשיא אמרת: הביא שתי שערות - אין, לא הביא - לא, והדר תני: אין מדקדקין בקטן, לאתווי מאי? לאו לאתווי קטן פורח.											◊	מז:
ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דאמר רב נחמן:											◊	מז:
קטן היודע למי מברכין - מזמנין עליו.	[רב נחמן]										◊	מז:
אביי ורבא הוו יתבי קמיה דרבה	[אביי ורבא]										◊	מז:
אמר להו רבה: למי מברכין?	[רבה]										◊	מז:
אמרי ליה: לרחמנא.	[אביי ורבא]										◊	מז:
ורחמנא היכא יתיב?	[רבה]										◊	מז:
רבא אחוי לשמי טללא	[רבא]										◊	מז:
אביי נפק לברא אחוי כלפי שמיא.	[אביי]										◊	מז:
אמר להו רבה: תרוויכו רבנן הויתו.	[רבה]										◊	מז:
היינו דאמרי אינשי: בוצין בוצין מקטפיה ידיע.											◊	מז:
תשעה אכלו דגן ואחד אכל ירק - מצטרפין.	רבי יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב:										◊	מז:

Talmud Navigator

<p> disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא: </p>	<p> statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה </p>
--	---

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מז.
מימרא	רבי זירא, בעאי מיניה מרב יהודה:												מז.
שמנה מהו? שבעה מהו?	לא שנא.												מז.
ששה ודאי לא מבעיא לי.	[רבי זירא]												מז.
שפיר עבדת דלא איבעיא לך, התם טעמא מאי - משום דאיכא רובא, הכא נמי - איכא רובא.	אמר ליה רבי ירמיה:												מז.
רובא דמינכר בעינן.	ואיהו סבר: [רבי זירא]												מז.
ינאי מלכא ומלכתא כריכו ריפתא בהדי הדדי, ומדקטל להו לרבנן - לא הוה ליה איניש לברוכי להו.													מז.
אמר לה לדביתהו: מאן יהיב לן גברא דמברך לן?													מז.
אמרה ליה: אשתבע לי דאי מייתניא לך גברא - דלא מצערת ליה.													מז.
אשתבע לה.													מז.
אייתיתיה לשמעון בן שטח אחוה, אותביה בין ידיה לדידה.													מז.
אמר ליה: חזית כמה יקרא עבדינא לך													מז.
אמר ליה: לאו את קא מוקרת לי, אלא אורייתא היא דמוקרא לי, דכתיב (משלי ד') סלסלה ותרוממך תכבדך כי תחבקנה.	[שמעון בן שטח]												מז.
אמר לה: קא חזית דלא מקבל מרות													מז.
יהבו ליה כסא לברוכי.													מז.
אמר היכי אבריך - ברוך שאכל ינאי וחביריו משלו?	[שמעון בן שטח]												מז.
שתייה לההוא כסא.													מז.
יהבו ליה כסא אחרינא ובריך.	[שמעון בן שטח]												מז.
שמעון בן שטח דעבד - לגרמיה הוא דעבד	רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא:												מז.
לעולם אינו מוציא את הרבים ידי חובתן עד שיאכל כזית דגן.	דהכי אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:												מז.
עלה והסיב עמהם, אפילו לא טבל עמהם אלא בציר, ולא אכל עמהם אלא גרוגרת אחת - מצטרף גמליאל	וכדתניא, רבי שמעון בן גמליאל												מז.
אצטרופי מצטרף, אבל להוציא את הרבים ידי חובתן - עד שיאכל כזית דגן.													מז.
אפילו לא טבל עמהם אלא בציר, ולא אכל עמהם אלא גרוגרת אחת - מצטרף, ולהוציא את הרבים ידי חובתם - אינו מוציא עד שיאכל כזית דגן.	איתמר נמי, אמר רב חנא בר יהודה משמיה דרבא:												מז.
הלכתא: אכל עלה ירק ושתה כוס של יין - מצטרף, להוציא - אינו מוציא עד שיאכל כזית דגן.	רב חנא בר יהודה משמיה דרבא												מז:
משה תקן לישראל ברכת הון בשעה שירד להם מן, היושע תקן להם ברכת הארץ בשעה שנכנסו לארץ, דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים. דוד תקן על ישראל עמך ועל ירושלים עירך, ושלמה תקן על הבית הגדול והקדוש	רב נחמן:												מז:
הטוב והמטיב ביבנה תקנוה כנגד הרוגי ביתר.													מז:
אותו היום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה תקנו ביבנה הטוב והמטיב, הטוב - שלא הסריחו, והמטיב - שניתנו לקבורה.	דאמר רב מתנא:												מז:
סדר ברכת המזון כך היא: ברכה ראשונה - ברכת הון, שנייה - ברכת הארץ, שלישית - בונה ירושלים, רביעית - הטוב והמטיב, ובשבת - מתחיל בנחמה ומסיים בנחמה ואומר קדושת היום באמצע	תנו רבנן: [ת"ק]												מז:
רצה לאומרה בנחמה - אומרה, בברכת הארץ - אומרה, בברכה שתקנו חכמים ביבנה - אומרה.	רבי אליעזר:												מז:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story	statement-מימרא ♣ קושיא-challenge ♣ שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
מקרא-kev:	

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מח:
מימרא	אינו אומר אלא בנחמה בלבד.												מח:
	חכמים היינו תנא קמא												מח:
	איכא בינייהו דיעבד.												מח:
	מנין לברכת המזון מן התורה? שנאמר: (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת - זו ברכת הזימון, את ה' אלהיך - זו ברכת הון, על הארץ - זו ברכת הארץ, הטובה - זו בונה ירושלים, וכן הוא אומר: (דברים ג) הנה הטוב הזה והלבנון, אשר נתן לך - זו הטוב והמטיב. אין לי אלא לאחריו, לפניו מנין? אמר קל וחומר, כשהוא שבע מברך - כשהוא רעב לא כל שכן?												מח:
	אינו צריך, ואכלת ושבעת וברכת - זו ברכת הון, אבל ברכת הזמון - (תהלים ל"ד) מגדלו לה' אתי נפקא, על הארץ - זו ברכת הארץ, הטובה - זו בונה ירושלים, וכן הוא אומר הנה הטוב הזה והלבנון, הטוב והמטיב - ביבנה תקנה. אין לי אלא לאחריו, לפניו מנין? תלמוד לומר: אשר נתן לך - משנתן לך.												מח:
	אינו צריך, הרי הוא אומר (שמות כ"ג) וברך את לחמך ואת מימך, אל תקרי וברך אלא וברך, ואימתי קרוי לחם - קודם שיאכלנו.												מח:
	אינו צריך, הרי הוא אומר: (שמואל א' ט') כבאכם העיר כן תמצאון אותו בטרם יעלה הבמתה לאכול כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו הקראים.												מח:
	וכל כך למה?												מח:
	לפי שהנשים דברניות הן.												מח:
	כדי להסתכל ביפיו של שאול, דכתיב: (שמואל א' ט') משכמו ומעלה גבה מכל העם.												מח:
	לפי שאין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא.												מח:
	ואין לי אלא ברכת המזון, ברכת התורה מנין? קל וחומר, על חיי שעה מברך - על חיי עולם הבא לא כל שכן?												מח:
	אינו צריך, הרי הוא אומר: (דברים ח) על הארץ הטובה אשר נתן לך, ולהלן הוא אומר: (שמות כ"ד) ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה וגו'.												מח:
	מנין שכשם שמברך על הטובה כך מברך על הרעה? תלמוד לומר: אשר נתן לך ה' אלהיך - דיינך, בכל דין שדנך, בין מדה טובה ובין מדה פורענות.												מח:
	אינו צריך, הרי הוא אומר: טובה הטובה, טובה - זו תורה וכן הוא אומר: (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם, הטובה - זו בנין ירושלים וכן הוא אומר הנה הטוב הזה והלבנון.												מח:
	כל שלא אמר ארץ חמדה טובה ורחבה, בברכת הארץ ומלכות בית דוד בבונה ירושלים - לא יצא ידי חובתו												מח:
	צריך שיוכר בה ברית.												מח:
	צריך שיוכר בה תורה.												מח:
	צריך שיקדים ברית לתורה, שזו נתנה בשלש בריתות וזו נתנה בשלש עשרה בריתות.												מח:
	צריך שיאמר בה הודאה תחלה וסוף, והפוחת - לא יפחות מאחת, וכל הפוחת מאחת הרי זה מגונה. וכל החותם מנחיל ארצות בברכת הארץ ומושיע את ישראל בבונה ירושלים - הרי זה בור, וכל שאינו אומר ברית ותורה בברכת הארץ ומלכות בית דוד בבונה ירושלים - לא יצא ידי חובתו.												מח:
	מסייע ליה לרבי אילעא												מח:
	דאמר רבי אילעא אמר רבי יעקב בר אחא משום רבינו:												מח:
	פליגי בה אבא יוסי בן דוסתאי ורבנן												מח:
	הטוב והמטיב צריכה מלכות												מח:
	אינה צריכה מלכות												מח:

<p>♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p> <p>מקרא-key:</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
---	--

ברכות-שלושה שאכלו		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מאן דאמר צריכה מלכות - קסבר: דרבנן, ומאן דאמר אינה צריכה מלכות - קסבר: דאורייתא.											■	מט.
מהו חותם בבנין ירושלים?	תנו רבנן:										⚡	מט.
מושיע ישראל.	רבי יוסי ברבי יהודה:										■	מט.
מושיע ישראל אין, בנין ירושלים לא?											⚡	מט.
אלא אימא: אף מושיע ישראל.											■	מט.
רבה בר רב הונא איקלע לבי ריש גלותא, פתח בחדא וסיים בתרתי.	[רבה בר רב הונא]										○	מט.
גבורתא למחתם בתרתי	רב חסדא:										⚡	מט.
אין חותמין בשתיים	והתניא, רבי:										■	מט.
אין חותמין בשתיים.	גופא, רבי:										■	מט.
על הארץ ועל המזון	איתביה לוי לרבי:										⚡	מט.
ארץ דמפקא מזון.											!	מט.
על הארץ ועל הפירות											⚡	מט.
ארץ דמפקא פירות											!	מט.
מקדש ישראל והזמנים											⚡	מט.
ישראל דקדשינהו לזמנים											!	מט.
מקדש ישראל וראשי חדשים											⚡	מט.
ישראל דקדשינהו לראשי-חדשים											!	מט.
מקדש השבת וישראל והזמנים											⚡	מט.
חזין מזו.											■	מט.
ומאי שנא?											⚡	מט.
הכא - חדא היא, התם - תרתי, כל חדא וחדא באפי נפשה.											!	מט.
וטעמא מאי אין חותמין בשתיים - לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות.											■	מט.
מאי הוי עלה?											⚡	מט.
פתח ברחם על עמך ישראל חותם במושיע ישראל, פתח ברחם על ירושלים - חותם בבונה ירושלים.	רב ששת:										!	מט.
אפילו פתח ברחם על ישראל חותם בבונה ירושלים, משום שנאמר: (תהלים קמ"ו) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס, אימתי בונה ירושלים ה' - בזמן שנדחי ישראל יכנס.	רב נחמן:										!	מט.
אמר ליה רבי זירא לרב חסדא: ניתי מר ונתני	[רבי זירא לרב חסדא]										○	מט.
אמר ליה: ברכת מזונא לא גמרינא ותנויי מתנינא?	[רב חסדא]										○	מט.
אמר ליה: מאי האי?	[רבי זירא]										○	מט.
אמר ליה: דאקלעי לבי ריש גלותא וברכי ברכת מזונא, וזקפיה רב ששת לקועיה עלי כחויא.	[רב חסדא]										○	מט.

<p> disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת-story מעשה-O מקרא-key: </p>	<p> statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה </p>
---	---

ברכות-שלושה שאכלו		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ואמאי?	[רבי זירא]											מט.
דלא אמרי לא ברית ולא תורה ולא מלכות.	[רב חסדא]											מט.
ואמאי לא אמרת?	[רבי זירא]											מט.
כדרב חננאל אמר רב	[רב חסדא]											מט.
לא אמר ברית ותורה ומלכות - יצא. ברית - לפי שאינה בנשים, תורה ומלכות - לפי שאינן לא בנשים ולא בעבדים.	דאמר רב חננאל אמר רב:											מט.
ואת שבקת כל הני תנאי ואמוראי ועבדת כרב	[רבי זירא]											מט.
הטוב והמטיב צריכה מלכות.	רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:											מט.
מאי קא משמע לן?												מט.
כל ברכה שאין בה מלכות לא שמה ברכה												מט.
והא אמרה רבי יוחנן חדא זימנא												מט.
לומר שצריכה שתי מלכות, חדא דידה, וחדא דבונה ירושלים.	רבי זירא:											מט.
אי הכי, נבעי תלת - חדא דידה, וחדא דבונה ירושלים וחדא דברכת הארץ - אלא, ברכת הארץ מאי טעמא לא? - משום דהויא לה ברכה הסמוכה לחברתה, בונה ירושלים נמי לא תבעי דהויא לה ברכה הסמוכה לחברתה												מט.
הוא הדין דאפילו בונה ירושלים נמי לא בעיא, אלא אידי דאמר מלכות בית דוד - לאו אורח ארעא דלא אמר מלכות שמים.												מט.
הכי קאמר: צריכה שתי מלכות לבר מדידה.	רב פפא:											מט.
טעה ולא הזכיר של שבת, אומר: ברוך שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית. ברוך מקדש השבת.	ייתיב רבי זירא אחורי דרב גידל. ויתיב רב גידל קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר: [רב גידל]											מט.
מאן אמרה?	אמר ליה: [רב הונא]											מט.
רב	[רב גידל]											מט.
טעה ולא הזכיר של יום טוב אומר ברוך שנתן ימים טובים לעמו ישראל לשמחה ולזכרון, ברוך מקדש ישראל והזמנים.	הדר יתיב וקאמר: [רב גידל]											מט.
מאן אמרה?	אמר ליה: [רב הונא]											מט.
רב.												מט.
טעה ולא הזכיר של ראש חודש אומר ברוך שנתן ראשי חדשים לעמו ישראל לזכרון	הדר יתיב וקאמר: [רב גידל]											מט.
ולא ידענא - אי אמר בה שמחה אי לא אמר בה שמחה, אי חתים בה אי לא חתים בה, אי דידיה אי דרביה.	[רבי זירא]											מט.
גידל בר מניומי הוה קאי קמיה דרב נחמן, טעה רב נחמן והדר לרישא.	[רב נחמן]											מט.
מאי טעמא עביד מר הכי?	אמר ליה: [גידל בר מניומי]											מט:
טעה - חזור לראש.	אמר ליה [רב נחמן], דאמר רבי שילא אמר רב:											מט:
טעה - אומר: ברוך שנתן	והא אמר רב הונא אמר רב:											מט:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מרא- statement- challenge- question- answer- proof-	מקרא- key:
---	--------------------------------

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מט:
מימרא	לא שנו אלא שלא פתח בהטוב והמטיב, אבל פתח בהטוב והמטיב - חזר לראש.											◇	מט:
מימרא	טעה ולא הזכיר של ראש חדש בתפלה - מחזירין אותו, בברכת המזון - אין מחזירין אותו.											◇	מט:
מימרא	מאי שנו תפלה ומאי שנו ברכת המזון?											⚡	מט:
מימרא	אמר ליה: אף לדידי קשיא לי, ושאלתיה לרב נחמן											!	מט:
מימרא	תפלה דחובה היא - מחזירין אותו ברכת מזונא, דאי בעי אכיל אי בעי לא אכיל - אין מחזירין אותו.											!	מט:
מימרא	אלא מעתה, שבתות וימים טובים דלא סגי דלא אכיל, הכי נמי דאי טעי הדך											⚡	מט:
מימרא	אין											!	מט:
מימרא	טעה - חזר לראש.											!	מט:
מימרא	טעה - אומר ברוך שנתן											⚡	מט:
מימרא	לא שנו אלא שלא פתח בהטוב והמטיב, אבל פתח בהטוב והמטיב - חזר לראש.											!	מט:
מימרא	עד כמה מזמנין וכו'.											■	מט:
מימרא	למימרא, דרבי מאיר חשיב ליה כזית ורבי יהודה כביצה - והא איפכא שמעינן להן											⚡	מט:
מימרא	וכן מי שיצא מירושלים ונוכח שהיה בידו בשר קדש, אם עבר צופים - שורפו במקומו, ואם לאו - חזר ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה.											⚡	מט:
מימרא	עד כמה הם חזורים? רבי מאיר אומר: זה וזה בכביצה											⚡	מט:
מימרא	זה וזה בכזית											⚡	מט:
מימרא	מוחלפת השיטה.											!	מט:
מימרא	לעולם לא תיפוך, הכא בקראי פליגי											!	מט:
מימרא	ואכלת - זו אכילה, ושבעת - זו שתיה, ואכילה בכזית.											!	מט:
מימרא	ואכלת ושבעת - אכילה שיש בה שביעה, ואיזו זו - כביצה.											!	מט:
מימרא	התם - בסברא פליגי											!	מט:
מימרא	חזרתו כטומאתו - מה טומאתו בכביצה, אף חזרתו בכביצה											!	מט:
מימרא	חזרתו כאיסורו - מה איסורו בכזית, אף חזרתו בכזית.											!	מט:
מימרא	כיצד מזמנין? בשלושה - אומר: נברך, בשלושה הוא אומר: ברכו, בעשרה אומר: נברך אלהינו, בעשרה והוא - אומר: ברכו אחד עשרה, ואחד עשרה רבוא. במאה - הוא אומר: נברך ה' אלהינו. במאה והוא - אומר: ברכו, ובאלף הוא אומר: נברך ה' אלהינו אלהי ישראל, באלף הוא אומר: ברכו, ברבוא - אומר: נברך ה' אלהינו אלהי ישראל אלהי צבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו, ברבוא והוא - אומר: ברכו, כענין שהוא מברך כך עונים אחריו: ברוך ה' אלהינו אלהי ישראל אלהי צבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו, רבי יוסי הגלילי אומר: לפי רוב הקהל הם מברכים, שנאמר: (תהלים ס"ח) במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל.											■	מט:
מימרא	מה מצינו בבית הכנסת - אחד מרובים ואחד מועטים אומר ברכו את ה'.											■	מט:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story :מקרא-key	statement-מימרא ⚡ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
--	---

Talmud Navigator

ברכות-שלשה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	רבי ישמעאל:											
ברכו את ה' המבורך.	רבי ישמעאל:											
לעולם אל יוציא אדם את עצמו מן הכלל.	שמואל:											
בשלשה והוא - אומר: ברכו	תנן:											
אימא: אף, ברכו	אימא: אף, ברכו											
ומכל מקום נברך עדיף.	ומכל מקום נברך עדיף.											
ששה נחלקין עד עשרה	דאמר רב אדא בר אבהו: אמרי בי רב, תנינא:											
אי אמרת בשלמא נברך עדיף - משום הכי נחלקין, אלא אי אמרת ברכו עדיף - אמאי נחלקין? אלא לאו שמע מינה נברך עדיף - שמע מינה.	אי אמרת בשלמא נברך עדיף - משום הכי נחלקין, אלא אי אמרת ברכו עדיף - אמאי נחלקין? אלא לאו שמע מינה נברך עדיף - שמע מינה.											
בין שאמר ברכו בין שאמר נברך אין תופסין אותו על כך, והנקדנין תופסין אותו על כך.	תניא נמי הכי:											
ומברכותיו של אדם ניכר אם תלמיד חכם הוא אם לאו.	ומברכותיו של אדם ניכר אם תלמיד חכם הוא אם לאו.											
כיצד? רבי אומר: ובטובו - הרי זה תלמיד חכם, ומטובו - הרי זה בור.	כיצד? רבי אומר: ובטובו - הרי זה תלמיד חכם, ומטובו - הרי זה בור.											
והכתיב (שמואל ב' ז') ומברכתך יברך בית עבדך לעולם בשאלה שאני.	אביי לרב דימי:											
בשאלה שאני.	בשאלה שאני.											
בשאלה נמי, הכתיב (תהלים פ"א) הרחב פיך ואמלאהו	בשאלה נמי, הכתיב (תהלים פ"א) הרחב פיך ואמלאהו											
ההוא בדברי תורה כתיב.	ההוא בדברי תורה כתיב.											
בטובו חיינו - הרי זה תלמיד חכם, חיים - הרי זה בור.	תניא, רבי:											
נהרבלאי מתני איפכא	[נהרבלאי]											
ולית הלכתא כנהרבלאי.	ולית הלכתא כנהרבלאי.											
נברך שאכלנו משלו - הרי זה תלמיד חכם, למי שאכלנו משלו - הרי זה בור.	רבי יוחנן:											
והא אמרינן למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו	רב אחא בריה דרבא לרב אשי:											
התם מוכחא מילתא, מאן עביד ניסי - קודשא בריך הוא.	אמר ליה: [רב אשי]											
ברוך שאכלנו משלו - הרי זה תלמיד חכם, על המזון שאכלנו - הרי זה בור.	רבי יוחנן:											
לא אמרן אלא בשלשה, דליכא שם שמים, אבל בעשרה דאיכא שם שמים - מוכחא מילתא	רב הונא בריה דרב יהושע:											
כענין שהוא מברך כך עונין אחריו: ברוך ה' אלהי ישראל אלהי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו.	כדתנן:											
אחד עשרה, ואחד עשרה רבוא.	אחד עשרה, ואחד עשרה רבוא.											
הא גופא קשיא אמרת: אחד עשרה ואחד עשרה רבוא - אלמא כי הדדי נינהו, והדר קתני: במאה אומר, באלף אומר, ברבוא אומר	הא גופא קשיא אמרת: אחד עשרה ואחד עשרה רבוא - אלמא כי הדדי נינהו, והדר קתני: במאה אומר, באלף אומר, ברבוא אומר											
לא קשיא: הא רבי יוסי הגלילי, הא רבי עקיבא	רב יוסף:											
לפי רוב הקהל הם מברכין, שנאמר: במקהלות ברכו אלהים.	דתנן, רבי יוסי הגלילי:											
מה מצינו בבית הכנסת וכל.	רבי עקיבא:											
ורבי עקיבא, האי קרא דרבי יוסי הגלילי מאי עביד ליה?	ורבי עקיבא, האי קרא דרבי יוסי הגלילי מאי עביד ליה?											

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story :מקרא-key	statement-מימרא ♣ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
---	---

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מיבעי ליה												!
מנין שאפילו עוברין שבמעו אמר שירה על הים - שנאמר: (תהלים ס"ח) במקלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל.	[רבי עקיבא] לכדתניא: היה רבי מאיר אומר:											!
ואידך?												!
ממקור נפקא.	[רבי יוסי הגלילי]											!
הלכה כרבי עקיבא.	רבא:											!
רבינא ורב חמא בר בוזי אקלעו לבי ריש גלותא, קם רב חמא וקא מהדר אבי מאה.	[רב חמא]											!
לא צריכת הכי אמר רבא: הלכה כרבי עקיבא.	אמר ליה רבינא:											!
כי אכלינן רפתא בי ריש גלותא מברכינן שלושה שלושה.	רבא:											!
וליברכו עשרה עשרה												!
שמע ריש גלותא ואיקפד.												!
וניפקו בברכתא דריש גלותא												!
אידי דאוושו כולי עלמא לא שמעי.												!
הני שלושה דכרכי רפתא בהדי הדדי, וקדים חד מינייהו ובריך לדעתיה, אינון נפקין בזמן דידיה, איהו לא נפיק בזמן דידיה, לפי שאין זמן למפרע.	רבה תוספאה:											!
[ברכו את ה' המבורך]	רבי ישמעאל:											!
רפרם בר פפא אקלע לבי כנישתא דאבי גיבר, קם קרא בספרא ואמר: ברכו את ה', ואשתיק ולא אמר המבורך.	[רפרם בר פפא]											!
איושו כולי עלמא: ברכו את ה' המבורך												!
פתיא אוכמא, בהדי פלוגתא למה לך ועוד: הא נהוג עלמא כרבי ישמעאל.	רבא:											!
שלושה שאכלו כאחת - אינן רשאין ליחלק, וכן ארבעה וכן חמשה												!
ששה - נחלקין, עד עשרה ועשרה - אין נחלקין, עד עשרים.												!
שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד, בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו - הרי אלו מצטרפין לזמן, ואם לאו - אלו מזמנין לעצמן ואלו מזמנין לעצמן.												!
אין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים, דברי רבי אליעזר	[רבי אליעזר]											!
מברכין.	חכמים:											!
מאי קא משמע לך?												!
שלושה שאכלו כאחת חייבין לזמן	תנינא חדא זימנא:											!
הא קא משמע לך, כי הא דאמר רבי אבא אמר שמואל:												!
שלושה שישבו לאכול כאחת ועדיין לא אכלו - אינן רשאין ליחלק.	[רבי אבא אמר שמואל]											!
שלושה שישבו לאכול כאחת, אף על פי שכל אחד ואחד אוכל מכלו - אינן רשאין ליחלק.	לישנא אחרינא: אמר רבי אבא אמר שמואל, הכי קתני:											!
אי נמי: כי הא דרב הונא												!

<p>♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p> <p>מקרא-key:</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
---	---

Talmud Navigator

ברכות-שלושה שאכלו	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	מאן דאמר											
שלושה שבאו משלש חבורות - אינן רשאים ליחלק.	דאמר רב הונא:										!	◊
והוא - שבאו משלש חבורות של שלושה בני אדם.	רב הסדא:											◊
ולא אמרן - אלא דלא אקדימו הנך ואזמון עלייהו בדוכתייהו, אבל אזמון עלייהו בדוכתייהו - פרח זימון מינייהו.	רבא:											◊
מנא אמנא לה?	אמר רבא:											
מטה שנגנבה הציה, או שאבדה הציה, או שהלקוה אחין או שותפין - טהורה. החזירה - מקבלת טומאה מכאן ולהבא.	דתנן:											◊
מכאן ולהבא - אין, למפרע - לא, אלמא: כיון דפלגוה פרח לה טומאה מינה, הכא נמי: כיון דאזמון עלייהו - פרח זימון מינייהו.												
שתי חבורות וכל.												◊
אם יש שמש ביניהם - שמש מצרפן.	תנא:											◊
אין מברכין על היין [וכו].												◊
יין, עד שלא נתן לתוכו מים - אין מברכין עליו בורא פרי הגפן אלא בורא פרי העץ ונטולין ממנו לידים, משנתן לתוכו מים - מברכין עליו בורא פרי הגפן ואין נטולין ממנו לידים, דברי רבי אליעזר	תנו רבנן: [רבי אליעזר]											◊
בין כך ובין כך מברכין עליו בורא פרי הגפן ואין נטולין הימנו לידים.	הכמים:											◊
עושה אדם כל צרכו בפת	כמאן אולא הא דאמר שמואל:											◊
כמאן? רבי אליעזר.												◊
מדום הכמים רבי אליעזר בכוס של ברכה, שאין מברכין עליו עד שיתן לתוכו מים.	רבי יוסי ברבי חנינא:											◊
מאי טעמא?												⌘
בעינן מצוה מן המוכרח.	רב אושעיא:											◊
ורבנן - למאי חזי?												⚡
חזי לקורייטי.	רבי זירא:											◊
ארבעה דברים נאמרו בפת: אין מניחין בשר חי על הפת, ואין מעבירין כוס מלא על הפת, ואין זורקין את הפת, ואין סומכין את הקערה בפת.	תנו רבנן:											◊
אמימר ומר זוטרא ורב אשי כרכו ריפתא בהדי הדדי אייתי לקמייהו תמרי ורמוני, שקל מר זוטרא פתק לקמיה דרב אשי דסתנא	[מר זוטרא]											◊
לא סבר לה מר להא דתניא: אין זורקין את האוכלין?	אמר ליה: [רב אשי]											⚡
ההיא - בפת תניא.	[מר זוטרא]											!
כשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין את האוכלין	והתניא:											⚡
אף על פי שאין זורקין את הפת אבל זורקין את האוכלין	אמר ליה [מר זוטרא], והתניא:											!
אלא לא קשיא: הא - במידי דממאיס, הא - במידי דלא ממאיס.												!
ממשיכין יין בצנורות לפני חתן ולפני כלה, וזורקין לפניו קליות ואגוזים בימות החמה אבל לא בימות הגשמים, אבל לא גלוסקאות - לא בימות החמה ולא בימות הגשמים.	תנו רבנן:											◊
שכח והכניס אוכלין לתוך פיו בלא ברכה - מסלקן לצד אחד ומברך.	רב יהודה:											◊
בולען	תניא - חדא:											⚡
פולטן	ותניא אידיך:											⚡

disputants-חולקים ♦ central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת- story-מעשה-O	statement-מימרא ■ challenge-קושיא ⚡ question-שאלה ^ answer-תירוץ ! proof-ראיה ■
---	--

ברכות-שלשה שאכלו		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ										
מסלקן	ותניא אידך:									⚡	♦	:ב
לא קשיא: הא דתניא בולען - במשקין, והא דתניא פולטן - במידי דלא ממאיס, והא דתניא מסלקן - במידי דממאיס.										!	♦	:ב
במידי דלא ממאיס נמי, לסלקינהו לצד אחד וליברך										⚡		:בא
משום שנאמר (תהלים ע"א) ימלא פי תהלתך.	קסקסאה קמיה דרבי יוסי									!	♦	:בא